धनञ्जयं दीर्घबाहुं सर्व्वलोकमहारथं । धनञ्जय महाबाहो शिरो मे तात लम्बते ।
दीयतामुपधानं वै यद्युक्तमिह मन्यसे ।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि दशमदिवसावहारे एकविंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२१ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ समारोप्य महच्चापमभिवाद्य पितामहं । नेत्राभ्यामश्रुपूर्णाभ्यामिदं वचनमब्रवीत् ।
आज्ञापय कुरुश्रेष्ठ सर्व्वशस्त्रभृतां वर । प्रेष्योऽहं तव दुर्द्धर्ष क्रियतां किं पितामह ।
तमब्रवीच्छान्तनवः शिरो मे तात लम्बते । उपधानं कुरुश्रेष्ठ फाल्गुनोपनयस्व मे । ५७०
शयनस्यानुरूपं वै शीघ्रं वीर प्रयच्छ मे । त्वं हि पार्थ समर्थो वै श्रेष्ठः सर्व्वधनुष्मतां ।
क्षत्रधर्म्मस्य वेत्ता च बुद्धिसत्त्वगुणान्वितः । फाल्गुनोऽपि तथेत्युक्त्वा व्यवसायमरोचयत् ।
प्रगृह्याभिमन्त्र्य गाण्डीवं शरान् सन्नतपर्व्वणः । अनुमान्य महात्मानं भारतानां महारथं ।
त्रिभिस्तीक्ष्णैर्म्महावेगैरन्वगृह्णाच्छिरः शरैः । अभिप्राये तु विदिते धर्म्मात्मा सव्यसाचिना ।
अतुष्यद्भरतश्रेष्ठो भीष्मो दृष्ट्वाऽथ तत्त्ववित् । उपधानेन दत्तेन प्रत्यनन्दद्धनञ्जयं । ५७५
प्राह सर्व्वान् समुद्वीक्ष्य भरतान् भारतं प्रति । कुन्तीपुत्रं युधां श्रेष्ठं सुहृदां प्रीतिवर्द्धनं ।
शयनस्यानुरूपं मे पाण्डवोपहृतं त्वया । यद्यन्यथा प्रपद्येथाः शपेयं त्वामहं रुषा ।
एवमेव महाबाहो धर्म्मेषु परितिष्ठता । स्वप्तव्यं क्षत्रियेणाजौ शरतल्पगतेन वै ।
एवमुक्त्वा तु बीभत्सुं सर्व्वांस्तानब्रवीद्वचः । राज्ञश्च राजपुत्रांश्च सर्व्वांस्तानभिसंस्थितान् ।
पश्यध्वमुपधानं मे पाण्डवेनाभिसन्धितं । प्रेष्येऽहमस्यां शय्यायां यावदावर्त्तनं रवेः । ५७०
ये तदा मां गमिष्यन्ति ते च द्रक्ष्यन्ति मां नृपाः । दिशं वैश्रवणाक्रान्तां यदा गन्ता दिवाकरः ।
नूनं सप्ताश्वयुक्तेन रथेनोत्तमतेजसा । विमोक्ष्येऽहं तदा प्राणान् सुहृदः सुप्रियानपि ।
परिखा खन्यतामत्र ममावसदने नृपाः । उपासिष्ये विवस्वन्तमेवं शरशताचितः ।
उपारमध्वं सङ्ग्रामात् वैरमुत्सृज्य पार्थिवाः ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ उपातिष्ठन्नथो वैद्याः शस्त्रोद्धरणकोविदाः । सर्व्वोपकरणैर्युक्ताः कुशलैः साधु शिक्षिताः । ५७५
तान् दृष्ट्वा जाह्नवीपुत्रः प्रोवाच तनयं तव । धनं दत्त्वा विसृज्यन्तां पूजयित्वा चिकित्सकाः ।
एवं गते मयेदानीं वैद्यैः कार्य्यमिहास्ति किं । क्षत्रधर्म्मे प्रशस्ता हि प्राप्तोऽस्मि परमां गतिं ।
नैष धर्म्मो महीपालाः शरतल्पगतस्य मे । एभिरेव शरैश्चाहं दग्धव्योऽस्मि नराधिपाः ।
तच्छ्रुत्वा वचनं तस्य पुत्रो दुर्य्योधनस्तव । वैद्यान् विसर्ज्जयामास पूजयित्वा यथाऽर्हतः ।
ततस्ते विस्मयं जग्मुर्नानाजनपदेश्वराः । स्थितिं धर्म्मपरां दृष्ट्वा भीष्मस्यामिततेजसः । ५८०
उपधानं ततो दत्त्वा पितुस्ते मनुजेश्वराः । सहिताः पाण्डवाः सर्व्वे कुरवश्च महारथाः ।
उपगम्य महात्मानं शयानं शयने शुभे । तेऽभिवाद्य महात्मानं कृत्वा च त्रिःप्रदक्षिणं ।
विधाय रक्षां भीष्मस्य सर्व्व एव समन्ततः । वीराः स्वशिबिराण्येव ध्यायन्तः परमातुराः ।
निवेशायाभ्युपागच्छन् सायाह्ने रुधिरोक्षिताः । निविष्टान् पाण्डवांश्चैव प्रीयमाणान् महारथान् ।